

II. Rákóczi Ferenc Tagiskola Kecskemét

AZ EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGTERÜLET TANTÁRGYI BONTÁS NÉLKÜLI TANÍTÁSA A 7. ÉVFOLYAMON

Készítette: Kazsab Éva
 Dávidné Fekete Ildikó
 Kelemen Tamás

A Lestár Péter Egységes Középiskola II. Rákóczi Ferenc Tagiskolája a 2009/2010. tanévtől kezdve kapcsolódott be a TÁMOP 3.1.4. pályázatába, és ennek keretében vállaltuk, hogy a 7.c osztályban a történelem tantárgyat és az etika modul tantárgyfelosztás nélkül tanítjuk.

Az Ember és Társadalom műveltségterület az emberiség története. A műveltségi terület három aspektusa az emberismeret, a történelem és a társadalomismeret.

A történelem tanítása során lehetővé válik, hogy a tanulók könnyebben tudjanak tájékozódni a múlt és a jelenkor gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális jelenségei között. Képesek legyenek párhuzamot állítani a múlt és jelenkor eseményei között, kérdéseket feltenni, véleményt alkotni, kulturáltan vitatkozni, meggyőzni és következtetéseket levonni.

Világosan megmutatja, hogy a népek, nemzetek kölcsönösen egymásra vannak utalva, és ez a kapcsolat egy átfogó világtörténelmi látásmódot, ezzel párhuzamosan pedig az egyes kultúrák egyéni értékeinek megismerését és tiszteletben tartását igényli a tanulók részéről.

Az etika modul tantárgy az egyén önmagához és a társadalomhoz fűződő kapcsolatát elemzi. Betekintést ad az ember biológiai, lélektani és szociológiai jellemzőibe. Segíti tudatosítani a tanulóknál, hogy az egyén elválaszthatatlan a társadalmi jelenségektől, erősíti azt a készséget, hogy felismerjék az erkölcsi értékeket, segíti az önismeretet. Rendszerezi a korábban már ismert értékeket, ezzel is segíti azt, hogy a diákok önismerete és erkölcsisége kialakuljon.

Általános célkitűzés

Aktív, önbizalommal rendelkező és céltudatos állampolgárok nevelése a cél. A tanulóknál erősítjük az erkölcsi értékek elfogadását, az önmaguk és mások jogainak tiszteletét, a nemzeti identitást, az életkoruknak megfelelő szociális érzékenységet a társadalmi problémák felé, a felelősségtudatot a környezetük iránt, a tolerancia és empátia képességét más kultúrák iránt, az értékeket védő magatartást.

A fejlesztés kiemelt területei

- ☺ *önismereti képesség* (történelmi személyiségek jellemzése, önértékelés saját tulajdonságaik, értékeik felismerése)

- ☺ *ismeretszerzés, és feldolgozás képessége* (saját környezet és saját tapasztalat, írott források, IKT eszközök, az összegyűjtött források kritikus olvasása, a tények elemzése, rendszerezése, értékelése)
- ☺ *társadalmi- történelmi valóság rekonstruálása* (az események szóbeli megjelenítése, dramatikus előadása, beszámolók, kiselőadások tartása, rajzok, grafikonok, tablók, makettek, modellek készítése)
- ☺ *az Ember és Társadalom műveltségi terület tanulása* (vázlatok, jegyzetek készítése, tételmondatok kimondása, kérdések megalkotása, megválaszolása)
- ☺ *tájékozódás az időben* (történelmi korokban elhelyezni az eseményeket, időrendbe állítani, néhány esemény pontos időpontjának ismerete)
- ☺ *tájékozódás a térben* (történelmi események helyszínének meghatározása, történelmi események leolvasása a térképekről, egyszerű térképek rajzolása)
- ☺ *összefüggések megértése* (erkölcsi döntések, emberi jogok, másság, tolerancia, önmegvalósítás, közösség szerepe, erkölcsi, jogi szabályok, demokratikus kormányzati forma, gazdasági kérdések, értékeke őrzése, változások, nemzet-nemzetiség)

Célcsoport

7. évfolyam osztályai

Óraszámok

3 óra / hét (111 óra/tanév)

Az éves órakeret felosztása:

<i>Témakör:</i>	<i>Óraszám:</i>
I. A polgári átalakulás kora	26 óra
II. Magyarország a XVIII. században	10 óra
III. Polgárosodás kezdetei Magyarországon	26 óra
IV. Nemzetállamok kora	18 óra
V. Dualizmus kora	15 óra
VI. Az első világháború	16 óra

Kulcskompetenciák

A mai, modern oktató-nevelői munka során elengedhetetlenül fontossá vált a kulcskompetenciák fejlesztése. A kompetencia arra való képesség, hogy a diákok az élet különböző szituációiban alkalmazni tudják a tudásukat, tapasztalataikat, személyes adottságaikat. A kompetenciának hat összetevője van: ismeretek, tudás, jártasság-készség, személyes értékeke, attitűd, személyiségvonások, motiváció.

Az Ember és Társadalom műveltségterület lehetőséget ad az alábbi kompetenciák alkalmazására:

- ☺ *anyanyelvi kompetencia, a kifejezőkészség fejlesztése*
- ☺ (életszerű helyzetek, történelmi események elemzésével a gondolkodás képességét fejlesztjük, hangsúlyt helyezve az analízis, szintézis, összehasonlítás, és általánosítás alkalmazására)
- ☺ *természettudományos kompetencia* (a tudomány, technika, újkori találmányok hatása az egyénre, és a társadalomra.)
- ☺ *szociális és állampolgári kompetencia* (kooperativitás, állampolgári jogok, vitakultúra elsajátítása, a tolerancia készségének erősítése, a konszenzuskereső problémamegoldás alkalmazása)
- ☺ *önálló, hatékony tanulás* (korábbi ismeretek alkalmazása, önálló ismeretszerzés, forráselemzés, gyűjtőmunka)
- ☺ *digitális kompetencia* (IKT eszközök használata)
- ☺ *kulturális kompetencia*
- ☺ (esztétikai, művészeti alkotások elemzése, értékelése)

Tananyagok

- 📖 a kompetenciaoktatásnak megfelelő tankönyv
- 📖 történelmi atlasz
- 📖 fali térképek
- 📖 lexikonok, szótárak, történelmi albumok
- 📖 IKT eszközök (CD, DVD, internet, digitális tábla)

Munkaformák, tanulásszervezési módszerek

A tanulók hatékonyabb motiválására az egyes tanórákon, eltérő munkaformákat, tanítási módszereket alkalmazunk.

- 📖 egyéni és kooperatív tanítás és tanulás
- 📖 tevékenység alapú oktatás
- 📖 tények gyűjtése, rendezése és elemzése
- 📖 tárgyi, képi, írásos, hallott források elemzése
- 📖 prezentáció
- 📖 drámapedagógia
- 📖 project alapú oktatás

Mérés, értékelés

A mérés célja a tanulók előrehaladásának megállapítása, valamint a tanítási módszerek, munkaformák hatékonyságának ellenőrzése. A munka értékelése folyamatos, a kooperatív és frontális tevékenységeket a tanár ellenőrzi. Szóbeli és írásbeli beszámolók készítése a témakörök során.

A tanév során több produktum létrehozása pl. tematikus poszterek, tablók, prezentációk. A félév és a tanév végén egy osztályzattal értékeljük a tanuló tevékenységét.

Tanmenet

Témakör:	Tanórák anyaga:	Fogalmak, nevek, kronológia, topográfia	Beépülő etika modul:	Tanulói tevékenység (kompetencia alapon):
I. Polgári átalakulás kora	<p>Amerikai Egyesült Államok megalakulása</p> <p>Felvilágosodás</p> <p>Francia forradalom</p> <p>Ipari forradalom gazdasági, társadalmi és életmódbeli következménye</p>	<p>G. Washington, 1776</p> <p>Függetlenségi Nyilatkozat,</p> <p>Felvilágosodás</p> <p>rendi országgyűlés, 1789, forradalom, XIV. Lajos, önkényuralom, Versailles, alkotmányos királyság, köztársaság, jakobinus diktatúra, Robespierre, Napóleon, császárság, Waterloo, Szent Szövetség,</p> <p>ipari forradalom, gyár szabadversenyes kapitalizmus, J. Watt, gőzgép, gőzhajó, gőzmozdony, távíró, iparváros, tőkés, bérmunkás, szakszervezet, sztrájk,</p>	<p>Egyén és személy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritikai gondolkodás - jó és rossz - demokratikus állampolgárság <p>Gazdaság és Erkölc</p> <ul style="list-style-type: none"> - városiasodás - megélhetés - vállalkozás 	<p>Korabeli források elemzése (Függetlenségi Nyilatkozat)</p> <p>Project készítése (Napóleon élete és hadjárata, találmányok)</p> <p>Csoportmunka (társadalmi osztályok bemutatása)</p> <p>Prezentáció (találmányok)</p> <p>Drámajáték (tőkés-munkás harca)</p> <p>Páros munka (városiasodás)</p>

<p>II. Magyarország a XVIII. században</p>	<p>Magyarország a Habsburg-birodalom tartománya</p> <p>Magyarország gazdasága, demográfiai változások</p> <p>A korszak törvényei és rendeletei</p> <p>Magyarország kultúrája</p>	<p>Helytartótanács, Pragmatica Sanctio</p> <p>betelepítés, nemzetiség,</p> <p>Mária Terézia, II. József, kettős vámrendelet, jobbtörvényrendelet, cenzúra, Martinovics Ignác, magyar jakobinus</p>		<p>Vita (Magyarország soknemzetiségű ország)</p> <p>Tények gyűjtése, rendezése és elemzése (korabeli törvények, rendeletek)</p>
<p>III. Polgárosodás kezdete Magyarországon</p>	<p>Reformkor</p> <p>Széchenyi István reformtevékenysége,</p> <p>Kossuth Lajos fellépése,</p> <p>Politikai élet a reformkorban</p> <p>1848.március 15. forradalom</p> <p>1848/1849. szabadságharc</p>	<p>reform, 1825</p> <p>Széchenyi István,</p> <p>Kossuth Lajos, Védegylet, nemzeti érdekegyesítés</p> <p>konzervatív, liberális, Pozsony, közteherviselés, örökváltság, alsótábla, felsőtábla, nyelvkérdés, Fiatal Magyarország</p> <p>1848. március 15. , 12 pont. Petőfi Sándor</p> <p>népkepviseleti országgyűlés,</p>	<p>Érdekek és értékek</p> <ul style="list-style-type: none"> - értékek és normák - választás és döntés - hit, meggyőződés - lelkiismeret <p>Nemzet, nemzetiség, etnikum</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultúrák tisztelete 	<p>Gyűjtőmunka (reformkor nagy alakjai)</p> <p>Tabló készítése (a forradalom eseményei, a szabadságharc főbb hadjáratai)</p>

		<p>áprilisi törvények, Honvédelmi Bizottmány, Jellasics, Pákozds, Ferenc József, téli hadjárat, Windisch-Gratz, Debrecen, trónfosztás, kormányzó, tavaszi hadjárat, teljhatalom, Görgei Artúr, Bem József, Haynau 1849. augusztus 13. Világos 1849. október 6. Arad</p>		Vita (Görgei kontra Kossuth)
<p>IV. Nemzetállamok kora</p>	<p>Egységes Olaszország Egységes Németország Balkáni kérdés Amerikai polgárháború Ipari forradalom Versenyben a világ újrafelosztásáért</p>	<p>nemzetállam, Garibaldi, Piemont Bismarck, I. Vilmos Lincoln, polgárháború nehézipar, autó, repülő, elektromosság, telefon, film, Edison, gyarmat, félgyarmat,</p>	<p>Társas kapcsolatok - értékek, normák - emberi jogok, - előítéletesség, - nyitottság</p>	<p>Vita (Észak – Dél ellentéte) Prezentáció (találmányok)</p>

<p>V. Dualizmus kora</p>	<p>A kiegyezés</p> <p>Dualizmus korának gazdasági, társadalmi és politikai változásai</p> <p>A dualizmus korának kultúrája</p>	<p>Passzív ellenállás, Deák Ferenc, Ferenc József, kiegyezés 1867 dualizmus, Osztrák-Magyar Monarchia, Deák-párt, balközép, Országos 48-as párt, gróf Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Tisza István, dzsenteri,</p> <p>millenium, Budapest</p>	<p>Az élet minősége</p> <ul style="list-style-type: none"> - alkalmazkodás, - önállóság - erőszak - igazság 	<p>Csoport munka (dualizmus korának gazdasága, társadalmi osztályok) Prezentáció</p> <p>Tabló készítése (Budapest a kiegyezés után)</p>
<p>VI. I. világháború</p>	<p>Szövetséges rendszerek kialakulása</p> <p>A világháború főbb katonai eseményei</p> <p>Magyarország a világháborúban</p> <p>Oroszországi forradalom</p> <p>Győztesek és vesztesek</p>	<p>monopólium, imperializmus, antant, központi hatalmak</p> <p>front, villámháború, állóháború, offenzíva kapituláció, 1914-1918</p> <p>Lenin, II. Miklós, Szentpétervár, 1917, szovjet,</p> <p>1919 Párizs, jóvátétel, revízió, Wilson,</p>	<p>Érdekek és értékek</p> <ul style="list-style-type: none"> - szükségletek és érdekek - gyávaság, bátorság 	<p>Vita (a világ újrafelosztása)</p> <p>Prezentáció (a világháború fegyverei)</p>